

PROROKINI (51) *sb f*

prorokini (46), [**prorokinia**], prorokini *a.* prorokinia (5). [*Za postaci wątpliwe uznano przypadki zależne z tekstów, w których nie ma N sg.*]

Oba o jasne, a pochylone.

sg N prorokini (27), [**prorokinią**]. ◊ *G* prorokini(e)j (5), prorokini (4), prorokini(e) (1); -(e)j *RejPos*; -i *Calep*, *GosłCast*; -(e)j : -i : -(e) *BielKron* (1:-:1), *CzechRozm* (2:1), *SkarŻyw* (1:1). ◊ *D* prorokini(e)j (1). ◊ *A* prorokinią (3). ◊ *I* prorokinią (4). ◊ *L* prorokini(e)j (4). ◊ *pl N* prorokini(e) (1). ◊ *D* prorokini(o)m (1). ◊ [*I* prorokiniami.]

Sł stp: prorokini, prorokinia; *Cn*: prorokini; *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVIII w.*: prorokini.

1. *Kobieta posłana przez Boga, przemawiająca w jego imieniu i głosząca Jego wolę (której przypisywano też zdolność przepowiadania przyszłości); prophetissa Mymer¹, PolAnt, Mącz, Vulg, Cn; prophetis PolAnt, Mącz, Vulg, Cn; vates Cn (37) : Murm 2; Mymer¹ 3v; Prophetis, Et Prophetissa, Prorokini. Mącz 326c.*

a. *W społeczności żydowskiej Starego i Nowego Testamentu [w tym: w połączeniu z imieniem (27), zawsze: imię + prorokini] (32) : OpecŻyw 26; BibRadz 2.Reg 22 arg; Ktorzy [Helchias i inni roztropni] [zli do Oldy prorokinie żony Sellum/ która mieszkała w Ieruzalem/ pytając iey. Ktora im odpowiedziała: To mowi Pan Bog/ oto przywidę wżytko złe co piáno w zakonie ná Ieruzalem/ y ná obywatéle iego/ bo mię porzucili we wżytkich pracach ręku fwyh BielKron 90v, 28v, 49v, 90v marg, 138 [2 r.]; A któż był tedy w ten čás Kołciołem iego [Chrystusa]? ci co go poználi/ ci co go przyięli. To ieft/ mátká iego święta/ nędzny á profty Iozeph/ on cnotliwy łtárzec Symeon/ oná Anná Prorokini á święta niewiáltá/ y inych wiele/ ktorzy cnotliwego żywotá wżywáli/ á w profotach fwoich oczekawáli z radołcią tego obiecánego zbáwicielá fwego. RejPos 57v, 28v [2 r.], 35v, 134 [2 r.], 142, 202v; Tedy wzięła Miriam prorokini/ siołtrá Aharonowá bęben do ręki fwey/ y wyłży wżytki niewiálty zá nią z bębnami y táncami BudBib Ex 15/20; Wziął y od płci niewieścicy ná tenże čás Pan á zbáwiciel nász wjznánie y świádectwo: od onej chwálebnej y piłmem S. wławioney wdowy/ Anny Prorokini/ ktorey czyłtość y powściągłiwość/ [...] y modlitwy wltáwicżne y pofty/ y przebywánie w kościele do tego iey pomogli [!] SkarŻyw 114; Bárak/ ácz mąż Bogu dufaiący/ który y od Apołtoła między święte poczytány ieft/ dufał y wierzył łłowom onym [o zwycięstwie]: wżákże bez niey [bez Debory] ná woynę iáchác/ y ludu zbierać niechciał: rozumiejąc/ iłz przy niey iáko wielkicy łłudze Bożey y prorokiniey lud śmielczy y do woyny ochotnieyłzy będzie SkarŻyw 559, 557, 560; LatHar 531; WujNT Luc 2 arg, 2/36, Xxxxxv, Ccccc3; TO náwiedzenie mátki Bożey domu Zácharyalzá/ dziwnemi fię cudy y dáry Bożemi wławilo. [...] Mátká fię iego [Jana Chrzciela] Duchem świętym nápełnia/ y iáko prorokini rzeczy niewidome widzi/ táiemne poznawa/ y przyłże przepowiada. SkarKaz 576a; [BielKron 1551 8].*

W charakterystycznych połączeniach: prorokini Duchem Świętym napelniona, wielka; iść do prorokinie; prorokiniej prosić; radzić się przez prorokinią; prorokini błogosławiła, dowodziła (2), mówiła, (o)powiedała (2), rzeczy przyszłe przepowiada, wysławiła.

α. *Niemająca sankcji Boga i zwykle głosząca rzeczy sprzeczne z Jego wolą [w tym: w połączeniu z imieniem (2)] (5)* : Pomniź o Boże moy ná Tobiaľzá y Sánábállátá co oni czynili/ tákże ná Noádyę prorokinią/ y ná ine proroki ktorzy mię łtráľzyli. *BibRadz 2.Esdr 6/14, Apoc 2/20; RejAp 28v; BudBib 2.Esdr 6/14*; Ale mam przeciwko tobie trochę: iż niewieście Iezábelli/ która fię mieni być prorokinią/dopuľczasz vczyć y zwodzić łługi moię/ żeby wľzeteczeństwo płodziłi/ y rzeczy báľwanom ofiárowáne iedli. *WujNT Apoc 2/20*.

b. *W ruchach reformacyjnych: kobieta głosząca herezje [w tym: w połączeniu z imieniem (1)] (2)* : Były dwie dziewce od tego prorokinie co powiedziały/ też ten prorok roľkazał/ áby żadnych kfiąg niemieli/ tylko łámę Biblią *BielKron 214*.

Wyrażenie: »fáľszywa prorokini« (1): Tego też czáľu byli ci ludzye vczeni/ Miletus Biskup Sárdyniyfki/ Theophilus Antyoceńfki/ Apolinaris Hieropolińfki/ ten piáľł przeciw Pryľce y Máxymilli fáľľzywym prorokiniom/ ktore był zwiodł Montanus. *BielKron 150*.

[*Iron.*:]

W połączeniu szeregowym: Teraz oto to zplugáwienie ráczey piľem S. á niź przekłádanie/ nietylko paśniki/ mikľtatniki/ piekáne [...]/ ále też paśniczki/ mikľtatniczki/ piekárki [...] zdziełáło nam Apoľtołkami/ Prorokiniámi/ y Doktorkiniámi. *HozKsięgi 137v.*]

2. *Żona proroka (5)* : A czymże tego dowodzą/ ci ktorzy to o żenie y łynu Ezáiaľzowym wykłádáią. (-) [...] w káp: 8. v3. nápiľano mamy gdzie ták łam Ezáiaľz Prorok mowi y przyľtápiłem do tey ábo do oney (bo też tákże ielt tám artykuł Háiedia iako y wyźľzey káp: 7. v 14. há Almá) Prorokini y poczęłá y vrodziłá łyná: przez ktorą Prorokinią/ żonę iego rozumieią. *CzechRozm 134v, 135 [3 r.]*.

3. *Kobieta przepowiadająca przyszłość, wieszczka; fatiloqua, vates Cn [w tym: w połączeniu z imieniem (2), w połączeniu z przymiotnikiem od imienia (1)] (9)* : *PatKaz II 57v; BielKron 132*; Sibylla, Prorokini/ práktikarká o przilźľtych rzeczách powiedáya. *Mqcz 391a; Calep 976b [2 r.]*; Brák pokármow/ cnienie á gęľté/ V pań choroby częľté. Mnie kiedym dźiatkami chodziłá/ tá też chorobá byłá Y łźłám do łwéy łwiętey Bogini/ Artemin prorokini: Tá mię nigdy nie omyliłá/ O com kiedy prosiłá. *GosľCast 23*; [Manto, Prorokinią Tyreľiaľzá wielzczká Thebánľkiego Corá. *UrsinGramm 146; Volck 506*].

prorokini z czego [= na podstawie czego prorokująca] (1): Haruspica – Prorokiny z łtrzew zwierzęcich. *Calep 472b*.

Szereg: »wieszczka albo prorokini« (1): NYkoľtrátá áľbo Kármontis krolowa Arkádiyľka/ niewiáľtá wielkiego vczenia w Greckim piľmie/ łtáďże byłá wezwana wieszczką áľbo prorokinią *BielKron 51*.

Przen (1) : A náľzy Száćunkarze co Poľły winuią/ Y coź wđdy domá łiedząc nam lepfzego kuia [!]? Ieden Sáľiáďá łwego iáko Turczyn łupi/ Drugi Pozwy gotuie/ boć ielt w tym nie głupi. Trzeći fię ze Pľy włocy cáły dzień po Borze/ W ten czás/ wie miły pan Bog iáki rząd we Dworze. Czwartemu nie po żenie: A wđdy prorokiui [!] Gdy fię on záfráľuie/ dobrą myśľ mu czyni. *Prot D*.

Synonimy: **3.** *praktykarka, wieszczka, wieszczycza, wroźka.*